

13563
94 74

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı: 60805253-610-
Konu: Soru Önergesi

20.03.2013* 04632

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 19.11.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-98905 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile Kütahya Milletvekili Sayın Alim IŞIK tarafından tevcih edilen 7/13563 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

EKLER:
1- Yazı (4 Sayfa)

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SN. ALİM İŞİK'IN
BAŞBAKAN YARDIMCISI SAYIN ALİ BABACAN'A TEVCİH ETTİĞİ
7/13563 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ

SORU 1: 2002-2012 döneminde ülkemizdeki toplam tasarruf miktarlarının ve bu tasarrufların milli gelire oranlarının değişimi nasıl olmuştur?

CEVAP 1: 2002 yılında 65,2 milyar TL olan toplam tasarruflar 2011 yılında 187,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılı Programı'na göre 2012 yılında toplam tasarrufların 204,9 milyar TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Toplam tasarrufların GSYH'ye oranı 2002 yılında yüzde 18,6 iken 2011 yılında yüzde 14,4 olmuştur. 2013 yılı Programı'na göre 2012 yılında toplam tasarrufların GSYH'ye oranının yüzde 14,3 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Tablo: Yıllar itibarıyla Tasarruf Miktar ve Oranı, 2002-2013

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Toplam Tasarruflar (Milyar TL)	65.2	70.4	89.3	103.4	125.5	130.6	159.7	125.9	148.5	187.2	204.9	235.5
Toplam Tasarruflar (% GDP)	18.6	15.5	16.0	15.9	16.6	15.5	16.8	13.2	13.5	14.4	14.3	15.0
Özel Tasarruflar (Milyar TL)	82.2	89.2	94.7	85.2	94.0	110.5	143.5	134.0	131.5	139.4	170.4	203.0
Özel Tasarruflar (% GDP)	23.4	19.6	16.9	13.1	12.4	13.1	15.1	14.1	12.0	10.7	11.9	12.9
Kamu Tasarrufları (Milyar TL)	-17.0	-18.8	-5.4	18.2	31.6	20.1	16.2	-8.0	17.0	47.8	34.5	32.5
Kamu Tasarrufları (% GDP)	-4.8	-4.1	-1.0	2.8	4.2	2.4	1.7	-0.8	1.5	3.7	2.4	2.1

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

(*) Tahmin

(**) Program

SORU 2: Anılan dönemde gerçekleşen tasarruf oranlarının değişimi nasıl değerlendirilmektedir?

CEVAP 2: Türkiye'de toplam tasarrufların GSYH'ye oranı 2002 yılında yüzde 18,6 iken 2011 yılında yüzde 4,2 puan düşerek yüzde 14,4 olarak gerçekleşmiştir. Toplam tasarruf oranındaki düşüş özel tasarruflardaki azalıştan kaynaklanmıştır. 2002-2011 döneminde özel tasarrufların GSYH'ye oranı yüzde 12,7 puan düşerken, kamu tasarruflarının GSYH'ye oranı yüzde 8,5 puan artış göstermiştir. Özel tasarruflardaki düşüşte; hane halkları ve şirketlerin likidite kısıtlarının azalmasıyla beraber ihtiyat amaçlı tasarrufların düşmesi, sosyal güvenlik ve sosyal yardım sistemlerindeki gelişmeler ve demografik faktörler rol oynamıştır.

SORU 3: Anılan dönemde ülkemizde gerçekleşen tasarruf oranları, gelişmiş dünya ülkeleri (AB, ABD, dünya ortalaması vb.) ile karşılaştırıldığında nasıl değerlendirilmektedir?

CEVAP 3: 2002-2011 döneminde dünya genelinde toplam tasarrufların GSYH'ye oranı yüzde 3,3 puan artarak yüzde 23,9 olurken, bu artışın gelişmekte olan ekonomilerden kaynaklandığı izlenmektedir. 2002-2011 döneminde gelişmiş ekonomilerde bu oran yüzde 0,9 düşerken, gelişmekte olan ülkelere yüzde 7,2 puan artmıştır. Aynı dönemde gelişmiş ekonomilerden Avrupa Birliği, Avro Bölgesi, Fransa, Japonya ve ABD'de toplam tasarrufların GSYH'ye oranı düşerken, Almanya'da artış göstermiştir.

Tablo: Seçilmiş Ülke ve Ülke Gruplarında Tasarruf Oranları, 2002-2013

Toplam Tasarruflar (% GSYH)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
Dünya	20.6	20.9	22.1	22.7	24.0	24.3	24.2	21.8	23.1	23.9	24.0	24.6
Gelişmiş Ekonomiler	19.2	19.1	20.0	20.1	20.9	20.8	19.8	17.1	18.1	18.2	18.3	18.7
Avrupa Birliği	19.8	19.8	20.6	20.3	21.0	21.8	20.9	18.2	18.7	19.3	18.8	19.0
Avro Bölgesi	21.0	20.8	21.9	21.5	22.4	23.0	21.5	19.0	19.6	20.0	19.9	20.0
Gelişmekte olan Ekonomiler	26.1	27.8	29.6	30.8	32.8	33.3	33.7	32.0	32.5	33.7	33.3	33.6
Almanya	20.1	19.7	22.3	22.3	24.4	26.7	25.5	22.4	23.5	23.9	23.4	22.5
Fransa	19.8	19.2	19.8	19.5	20.3	21.0	20.2	17.6	17.7	18.7	18.5	18.4
Japonya	25.3	25.6	26.2	26.1	26.6	27.8	26.3	22.6	23.5	21.9	21.9	22.9
Amerika Birleşik Devletleri	14.7	13.9	14.7	15.2	16.4	14.6	13.4	11.1	12.2	12.2	13.1	13.7

Kaynak: IMF, Küresel Ekonomik Görünüm Veritabanı, Ekim 2012

(*) Tahmin

SORU 4: Anılan dönemde gerçekleşen kredi kartı borçları, bireysel kredi borçları ve kişi başına düşen özel, kamu ve toplam borçların değişimleri nasıl gerçekleşmiştir?

CEVAP 4: 2002 yılında 2,3 milyar TL seviyesinde olan tüketici kredileri 2012 yılı Kasım ayı itibarıyla 190,1 milyar TL seviyesinde; 2002 yılında 4,3 milyar TL seviyesinde olan kredi kartı borçları ise 2012 yılı Kasım ayı itibarıyla 75,1 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo: 2002-2012 Döneminde Tüketici Kredileri ve Kredi Kartı Borçlarının Gelişimi

Dönem	Tüketici Kredileri (milyar TL)	Kredi Kartları (milyar TL)	Tüketici	
			Kredileri/GSYH (yüzde)	Kredi Kartları/GSYH (yüzde)
2002	2,3	4,3	0,65	1,24
2003	5,8	7,0	1,28	1,55
2004	12,7	13,9	2,27	2,49
2005	29,4	17,6	4,54	2,71
2006	47,5	22,0	6,27	2,91
2007	67,7	27,8	8,03	3,30
2008	83,2	34,9	8,75	3,67
2009	93,3	37,6	9,80	3,95
2010	129,0	45,2	11,74	4,11
2011	168,4	58,5	12,97	4,50
2012*	190,1	75,1	13,59	5,37

Kaynak: BDDK

*Kasım ayı itibarıyla.

Not: 2012 yılı GSYH değeri olarak 3. Çeyrek yıllıklandırılmış verisi esas alınmıştır.

SORU 5: Ülkemizdeki tasarruf miktarları ve tasarruf oranlarının artırılmasına yönelik olarak şimdiye kadar hükümetinizce hangi önlemler alınmış ya da alınmaktadır?

SORU 6: Hükümetinizin anılan konuya ilişkin 2013 programı nasıldır?

CEVAP 5, 6: Küresel konjonktürdeki belirsizliklere karşı Türkiye ekonomisinin dayanıklılığının korunması ve makroekonomik istikrarın güçlendirilmesi açısından son yıllarda uygulanan ihtiyatlı maliye politikalarının önümüzdeki dönemde de devam etmesi ve tasarruf açığını azaltacak yapısal reformların sürdürülmesi kritik önem taşımaktadır. Ekonomi politikamızın çerçevesi bu amaca yönelik olarak çizilmiştir. Mali disiplin aracılığıyla kamu tasarruflarının artması hedeflenirken, özel tasarrufları teşvik edici politikalara büyük önem verilmiştir.

Yurtiçi tasarrufların artırılması, ekonominin ihtiyaç duyduğu fonların vadesinin uzatılması ve vatandaşlarımıza emeklilik döneminde ilave gelir sağlanması bakımından bireysel emeklilik sisteminin geliştirilmesine büyük önem atfedilmektedir. Bu çerçevede, 2012 yılı Haziran ayında “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile bireysel emeklilik sistemimize yeni düzenlemeler getirilmiştir. Bu düzenlemelerle kişinin gelir durumuna bakılmaksızın kamu tarafından herkese aynı oranda teşvik verilmesi sağlanacak olup, sadece gelir vergisi mükellefi olan kimselerin faydalanabildiği bir teşvik sisteminden, tasarrufta bulunan herkese sunulan bir teşvik sistemine geçilmesi amaçlanmaktadır. Hesaplara ödenecek devlet katkısına, sistemde kalınan süreye göre kademeli olarak hak kazanılması öngörülmüş olup, bu suretle bireylerin sistemde daha uzun süre kalmaları özendirilmektedir. Buna ilave olarak hayat sigortası ve doğal afet sigortasının yaygınlaşmasını sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmıştır. Yeni sistemin ülkemizde, ulusal tasarruf seviyesinde önemli oranda bir artış sağlaması öngörülmektedir.

Ayrıca şirket tasarruflarının artırılmasına ve uluslararası doğrudan yatırım girişlerine önemli katkı sağlayacak yeni Türk Ticaret Kanunu ile kayıt dışılıkla mücadele stratejisi uygulamaya konulmuştur. Firmalarda borçlanma yerine öz kaynak kullanımının özendirilmesi sağlanmış, bireysel katılım sermayesi ve girişim sermayesi fonlarını destekleyecek düzenlemeler yapılmış, yeni Sermaye Piyasası Kanunu yürürlüğe konmuştur. Türkiye'nin finansal kapasitesinin artırılması amacıyla İstanbul Uluslararası Finans Merkezi projesini desteklemek üzere uluslararası fonların portföy yönetim şirketlerince Türkiye'den yönetilmesine vergisel kolaylık getirilmiştir. Ayrıca, uluslararası ve yurtiçi piyasalarda kira sertifikası ihracına ilişkin altyapı oluşturulmuştur.

2013-2015 Orta Vadeli Programda, hayata geçirilmesi planlanan yapısal reformlar içerisinde yurt içi tasarrufların artırılması, kamu ve özel kesimde israfın azaltılması, bireysel emeklilik ve sigortacılık sektörünün geliştirilmesi önemli bir yere sahiptir. Yurtiçi tasarrufların dönem boyunca artarak program dönemi sonunda yüzde 16,7'ye ulaşması beklenmektedir. Bu gelişmede özel kesim tasarruflarındaki artış belirleyici olmaktadır. İstihdamın artırılmasına, işgücünün niteliğinin yükseltilmesine, kayıt dışılığın ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik politikalar desteklenerek, gelir artışı yoluyla tasarrufların artırılmasına katkı sağlanacaktır. Yurtiçi tasarrufların artırılması için tüketimin gelirle dengeli bir şekilde büyümesini sağlayıcı politikalar uygulanacaktır. Gerek kamuda gerekse özel kesimde israfı azaltmaya yönelik politikalar uygulanacaktır. Tasarruf bilincinin artırılmasına yönelik çalışmalar düzenli olarak yürütülecektir. Yurtiçi tasarrufların artırılmasına yönelik olarak finansal piyasa ve araçlar etkin olarak kullanılacak, finansal farkındalığın artırılması çalışmalarına ağırlık verilecektir.